Høringssvar: Ændring af socialtilsynsloven

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af socialtilsynsloven m.v.

SAND – De hjemløses landsorganisation takker for høringsskrivelsen. Vores

erfaringer vedrørende tilsyn kommer fra herberger og forsorgshjem (§110

boformer) og vores perspektiv er brugerne af disse tilbud.

Vi synes det er en god idé at indføre et mere risikobaseret tilsyn, hvor

ressourcer fokuseres på de områder, hvor det vurderes der er størst risiko.

Vi har imidlertid en række bekymringer.

Manglende fokus på små tilbud

Vi ser en fare for at et risikobaseret tilsyn prioriterer større aktører, hvor

risikoen for systemfejl anses for højere. Det kan føre til, at små hjemløsetilbud,

der ofte har mindre synlige problemer, overses.

Små tilbud spiller ofte en væsentlig rolle for de mest udsatte hjemløse, men

kan mangle ressourcer til at leve op til krav uden løbende støtte. Et ”løbende”

tilsyn, som vi har i dag, har større mulighed for at

understøtte den faglige

udvikling og hjælpe med løsninger på f.eks. ændrede dokumentationskrav eller

ny lovgivning.

Selvom det samlede antal besøg reduceres, kan stikprøvekontrol intensiveres

for at sikre, at selv små problemer opdages tidligt. Samtidig bør tilsynene have

fokus på kerneindikatorer såsom brugeroplevelser og sikkerhed.

Ifm. brugerinddragelse er det vores erfaring at boformslederen har en tendens

til at udvælge de beboere, der har et positivt syn på tilbuddet, frem for de mere

kritiske beboere. Vi mener tilsynet i højere grad selv skal udvælge beboere de

vil tale med under tilsyn, for at sikre at kritikpunkter kommer frem i lyset.

Det bør overvejes om der skal laves en særskilt overvågningsmekanisme for

små hjemløsetilbud, der kan sikre, at disse ikke forbigås i det risikobaserede

system.

I kan også inddrage frivillige organisationer og brugere i evalueringen af tilbud

for at udnytte deres lokale indsigt. SAND stiller sig gerne til rådighed.

Kvalitet på herberger

Fra politisk side ønsker man at sænke serviceniveauet og dermed også

kvaliteten på de sociale tilbud. Det skinner også igennem i dette forslag, f.eks. i

antagelse om, at når man går fra en 5-trinsskala til en binær

godkendelsesmodel, vil tilbuddene ikke længere have et incitament til at hæve

deres serviceniveau og dermed deres udgifter ud over, hvad der er

nødvendigt, for at være godkendt. Det er uforståeligt og uhensigtsmæssigt at

forringe kvaliteten af tilbud til hjemløse, når målgruppen for tilbuddene får

stadig flere og større problemer. Herberger skal imødekomme de behov

målgruppen har, ikke blot tilbyde en seng at sove i.

En fagligt relevant personalesammensætning bør prioriteres, også økonomisk

og i tilsynets vurdering.

Endnu en ulempe ved at forlade 5-tirsnskalaen er at det bliver sværere for

hjemløse at finde et tilbud der er gode til den ene eller anden problemstilling.

Godkendt/ikke-godkendt siger ingenting, mens et 5 tal indikerer større

ekspertise på et givent område end et 3 – tal.

Det skal bemærkes, at der ikke altid en entydig sammenhæng

mellem kvalitet

og pris. For hjemløse vil den blotte tilstedeværelse og lydhørhed fra

personalets side vurderes positivt, ligesom nem tilgang til dusørarbejde kan

være en kvalitet i hjemløses øjne. Også sådanne forhold bør en fremtidig

kvalitetsmodel kunne fange.

Det foreslås at ”Uddannelse og beskæftigelse” og ”selvstændighed og

relationer” udgår af kvalitetsmodellen.

Vi tror det er en god idé at fjerne ”uddannelse og beskæftigelse”, og lade det

være et anliggende for beskæftigelsesforvaltningen. Vi har oplevet at en

boform smed en hjemløs borger ud fordi vedkommende missede et møde med

jobcenteret.

Vi mener omvendt ikke at fjernelse af ”selvstændighed og relationer”

harmonerer med formålsbestemmelsen for en § 110 boform. Forsorgshjem og

herberger skal støtte borgerne i at få en mere stabil livssituation, hvilket

inkluderer at hjælpe dem til selvstændighed og inklusion i samfundet.

Det indebærer støtte til at finde bolig, evt. komme i

misbrugsbehandling, få styr

på økonomien eller andre tiltag, der kan føre til et mere uafhængigt liv.

Mange borgere, der opholder sig på § 110-boformer, har svage eller ingen

sociale netværk. En del af den sociale indsats kan derfor handle om at styrke

relationer til familie, venner eller andre støttende fællesskaber.

Ifølge både Serviceloven og dens vejledning skal borgerens egne ønsker og

behov være styrende for indsatsen, så den bliver så relevant som mulig. Hvis

det inkluderer et fokus på ovenstående problematikker, skal herberget være i

stand til at honorere det.

Whistleblowerordningen

Det foreslås at det sociale tilsyn gerne må fortælle tilbuddet, at der har været

en henvendelse og hvad henvendelsen handler om. Især på mindre tilbud kan

det være enkelt at sammenkæde henvendelsen med en aktuel konflikt med en

beboer, hvilket vil øge risikoen for at beboeren bliver bortvist. SAND får i dag

henvendelser fra borgere, der først vil ringe til tilsynet efter de er fraflyttet, fordi

de frygter at blive smidt ud, hvis det opdages, at de har kontaktet tilsynet.

Vi ser jævnligt bortvisninger, der er begrundet i kritik af herberget, hvor

begrundelsen lyder ”kan du ikke lide lugten i bageriet……”. Frygten for at blive

smidt ud for at ytre sig kritisk via whistleblowerordningen, vil blive øget ved den

foreslåede ordning og vil få den fuldstændige negative effekt end den tiltænkte.

Hvis den foreslåede ordning skal virke efter hensigten, skal der indskrives en

beskyttelse af whistlebloweren som det er sket i den nationale

whistleblowerordning.

Det skal også anføres, at det ikke kan forventes af borgerne på herberget, skal

tage ansvaret for at vurdere, hvorvidt tilbuddet lever op til den nødvendige

kvalitet. Det kan føre til, at tilsynsindsatsen rettes mod problemstillinger, der

ikke nødvendigvis er de mest presserende. Vi frygter også at det begrænser

mulighederne for de forebyggende indsatser, f.eks. fokus på udvikling af

tilbuddet, fordi ressourcerne bruges på at håndtere whistleblowerhenvendelser.

Slutteligt vil vi bemærke at en ændring af tilsynets

tilsynspraksis og funktion

burde ske i samarbejdet med relevante aktører på området. En høring, som

sjældent ændrer et komma, er en selvfølgelighed, men burde være det sidste

element i en længerevarende og grundig proces med fokus på hvordan tilsyn

og tilbud kan få et konstruktivt samarbejde til gavn for brugerne af tilbuddene.

Med venlig hilsen

Ask Svejstrup

Sekretariatsleder i SAND

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af socialtilsynsloven m.vDownload